บทที่ 1
บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีบทบาทและความสำคัญยิ่งต่อวิถีชีวิตของคนและสังคม โดยเฉพาะการเตรียมคนเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เป็นภารกิจของการศึกษาโดยตรง ขณะเดียวกันความเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงของโลกก็ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องกลับมาทบทวนและออกแบบการศึกษากันใหม่ การจัดการศึกษาที่ดีนั้นจะต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และเทคโนโลยี แต่การจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของบุคคล สังคม และประเทศ (รุ่ง แก้วแดง, 2542) ทั้งนี้ในอดีตการจัดการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาทุกระดับเป็นการศึกษาที่สร้างความอ่อนแอทางสติปัญญา ทำลายศักยภาพในการเรียนรู้ สร้างคนที่ขาดความรู้ คิดไม่เป็น ทำอะไรไม่เป็น ไม่มีฉันทะและขาดความสามารถในการสร้างความรู้ (ประเวศ วะสี, 2538) สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า การศึกษาที่ผ่านมาไม่สนองตอบการพัฒนาผู้เรียนเท่าที่ควร ผู้สอนส่วนใหญ่จะใช้วิธีการเรียนการสอนที่เน้นผู้สอนเป็นศูนย์กลาง เน้นการถ่ายทอดความรู้และเนื้อหา โดยละเลยการพัฒนาให้ผู้เรียนมีศักยภาพ ไม่นำเหตุการณ์ปัญหาชุมชนและสภาพแวดล้อมรอบตัวผู้เรียนเข้ามาเรียนรู้ ไม่สนใจวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ค่านิยม และภูมิปัญญาไทย จึงเป็นผลให้กระบวนการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับสภาพความจริง และเป็นการศึกษาที่มุ่งผลิตคนเพื่อป้อนตลาดแรงงาน อันเป็นผลทำให้ผู้เรียนมีแต่ความรู้ไม่มีความคิด (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2542) สำหรับสังคมไทยนั้นปัญหาดูซับซ้อนมากยิ่งขึ้นกว่าประเทศในยุโรป ระดับการพัฒนาที่แตกต่างกันย่อมเป็นปัญหาต่อการจัดการศึกษา เพราะไม่ทราบว่าจะจัดอย่างไรจึงจะสอดคล้องกับสภาพของสังคมไทย กลุ่มที่อยู่ในระบบเศรษฐกิจแบบสมัยใหม่ก็ต้องการอย่างหนึ่ง กลุ่มชนบทก็ต้องการอีกอย่างหนึ่ง (วิชัย ตันศิริ, 2539)

การศึกษาในปัจจุบันจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนแปลงแนวทาง ประชาคมการศึกษาทั้งหลายจึงมีความคิดเห็นตรงกันว่าต้องปฏิรูปวัฒนธรรมการเรียนรู้ของคนไทยทั้งชาติ เพื่อพัฒนาคุณภาพของคนไทย เพิ่มพูนความเข้มแข็งของสังคมไทยให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคโลกาภิวัฒน์ ดังนั้นเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ.2542 จึงได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ทำให้การศึกษาในประเทศไทยเปลี่ยนไป โดยมุ่งให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์ มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม สามารถพัฒนาตนเองและร่วมมือกับผู้อื่นได้อย่าง

สร้างสรรค์ (ศึกษาธิการ,กระทรวง , 2547) ซึ่งถือได้ว่าเป็นการเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) ทั้งระบบครอบคลุมในเรื่องของจุดมุ่งหมายการสอน กระบวนการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการตรวจสอบประเมิน (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2543)

ในการเรียนรู้เรื่องใดๆ ก็ตาม ต้องใช้กระบวนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ อันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี (ทิศนา แขมมณี และคณะ, 2544) จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการเรียนรู้ของมนุษย์ที่ได้สั่งสมจากอดีตมาสู่ปัจจุบัน ทำให้ได้ทฤษฎี หลักการ และแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้จำนวนมาก ซึ่งเป็นที่มาของกระบวนการเรียนรู้นั้นเป็นฐานสำคัญของการสอนที่มีประสิทธิภาพ (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2544) ในส่วนของกระบวนการเรียนการสอนนั้น พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 หมวด 4 มาตราที่ 22 ได้กล่าวไว้ชัดเจนว่า การจัดการศึกษาต้องยึดผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ส่วนมาตราที่ 24 ยังกล่าวถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาเพื่อป้องกันและแก้ปัญหา ตลอดจนจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติการ ให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น ใฝ่รู้อยู่ตลอดเวลา (ศึกษาธิการ, กระทรวง, 2542)

การจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า จะต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2542) แม้ว่าการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จะเป็นที่คุ้นเคยของครูและผู้ที่อยู่ในวงการศึกษาทั่วไป แต่ว่าถ้าหากถามถึงความหมายแล้ว จะพบว่ามีความแตกต่างกันออกไป บ้างก็ว่าเป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรม บ้างก็ว่าเป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น บ้างก็ว่าเป็นการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสนใจของตน หรือให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมหลากหลายมากยิ่งขึ้น เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่า มีความแตกต่างกันไปตามสิ่งที่ผู้ตอบเห็นว่าอะไรเป็นสิ่งที่ควรเน้น (ทิศนา แขมมณี, 2542) อย่างไรก็ตามโดยหลักการแล้ว แนวคิดนี้มาจากแนวคิดทางการศึกษาของ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ซึ่งเป็นต้นคิดในเรื่องของ "การเรียนรู้โดยการกระทำ" หรือ "Learning by Doing" (Dewey, John, 1963)

การเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติการ ให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น ซึ่งมีรูปแบบการสอนที่หลากหลาย เช่น

Prince of Songkla University Pattani Campus

รูปแบบการสอนแบบสืบสอบ (Inquiry Method) รูปแบบการสอนแบบแก้ปัญหา (Probiem Solving) รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ (Integration) รูปแบบการสอนแบบกรณีศึกษา (Case Study) รูปแบบการสอนแบบซิปปา (CIPPA Model) เป็นต้น (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2542) ผู้วิจัยศึกษาแล้วพบว่ารูปแบบการสอนแบบโมเดลซิปปา (CIPPA Model) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมสำหรับนำไปใช้ในการสอนวิชาต่างๆ ได้ดีในระดับปริญญาตรี และง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ

รูปแบบการเรียนการสอนโมเดลซิปปา (CIPPA Model) พัฒนาขึ้นโดย รองศาสตราจารย์ ดร. ทิศนา แขมมณี อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้พัฒนารูปแบบขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้ใช้แนวคิดทางการศึกษาต่างๆ ในการสอนมาเป็นเวลานานประมาณ 30 ปี และพบว่าแนวคิดจำนวนหนึ่งสามารถใช้ได้ผลดีมาตลอด ดังนั้นจึงได้นำแนวคิดเหล่านี้มาประสานกัน ทำให้เกิดแบบแผนขึ้น เรียกว่า รูปแบบการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : โมเดลซิปปา (CIPPA Model) หรือรูปแบบการประสานห้าแนวคิด แนวคิดดังกล่าวได้แก่ 1) การสร้างสรรค์ความรู้ 2) กระบวนการกลุ่มและการเรียนแบบร่วมมือ 3) ความพร้อมในการเรียนรู้ 4) การเรียนรู้กระบวนการ 5) การถ่ายโอนการเรียนรู้ ทั้งนี้การใช้แนวคิดหลักทั้ง 5 แนวคิด อยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีที่สำคัญ 2 ทฤษฎี คือ 1) ทฤษฎีพัฒนามนุษย์ (Human Development) และ 2) ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experience Learning) (ทิศนา แขมมณี, 2545)

ทิศนา แขมมณี (2542) ได้กล่าวถึงที่มาของชื่อ CIPPA ไว้ดังนี้

1. C มาจากคำว่า Construct ซึ่งหมายถึง การสร้างความรู้ตามแนวคิดของ Constructivism กล่าวคือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง การที่ผู้เรียนมีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเองนี้ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา

2. I มาจากคำว่า Interaction ซึ่งหมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคล และแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม

3. P มาจากคำว่า Physical Participation หมายถึง การให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เคลื่อนไหวร่างกาย โดยการทำกิจกรรมในลักษณะต่างๆ ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางร่างกาย

Prince of Songkla University Pattani Campus

4. P มาจากคำว่า Process Learning หมายถึง การเรียนรู้กระบวนการต่างๆ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่างๆ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม กระบวนการพัฒนาตนเอง เป็นต้น การเรียนรู้กระบวนการเป็นสิ่งที่สำคัญเช่นเดียวกับการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่างๆ การเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญาอีกทางหนึ่ง

5. A มาจากคำว่า Application หมายถึง การนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียน และช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมขึ้นเรื่อยๆ กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีแต่เพียงการสอนเนื้อหาสาระให้ผู้เรียนเข้าใจ โดยขาดกิจกรรมนำความรู้ไปประยุกต์ใช้จะทำให้ผู้เรียนขาดการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ ซึ่งทำให้การเรียนรู้ไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควร กิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้นี้ เท่ากับเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายๆ ด้าน แล้วแต่ลักษณะของสาระและกิจกรรม

รูปแบบการสอนโมเดลซิปปามีกระบวนการสอนที่ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 7 ขั้นตอน ดังนี้ (ทิศนา แขมมณี, 2543)

1. ขั้นทบทวนความรู้เดิม
2. ขั้นการแสวงหาความรู้ใหม่
3. ขั้นการศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ หรือเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม
4. ขั้นการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม
5. ขั้นการสรุปและจัดระเบียบความรู้
6. ขั้นแสดงผลงาน
7. ขั้นการประยุกต์ใช้ความรู้

จากข้างต้นอาจกล่าวได้ว่ารูปแบบการสอนโมเดลซิปปาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 โดยเฉพาะในวิชาศิลปศึกษาสามารถนำมาใช้ได้ผลดี สอดคล้องกับที่ วุฒิ วัฒนสิน (2542) ได้กล่าวถึงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือสำคัญว่า

1. เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจค้นพบความรู้ด้วยตัวเอง
2. เป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ได้มากที่สุด

Prince of Songkla University Pattani Campus

3. เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ได้แลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์แก่กันและกันมากที่สุด
4. เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้กระบวนการ (Process) ควบคู่ไปกับผลงาน (Product)
5. เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

จากการที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนวิชาภาพพิมพ์ (Printmaking) ซึ่งเป็นวิชาศิลปะที่มีการพัฒนากระบวนการทางเทคนิคไปพร้อมๆ กับความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่างๆ ในปัจจุบัน เพราะในปัจจุบันมีวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่มีคุณภาพดีกว่าในอดีต มีการคิดค้นเทคนิคและกระบวนการทางภาพพิมพ์ใหม่ๆ ขึ้นมา จึงทำให้เกิดการสร้างสรรค์งานภาพพิมพ์ที่น่าสนใจ ทั้งนี้ พีระพงษ์ กุลพิศาล (2531) ได้กล่าวว่า ผู้ที่สร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์นั้นต้องเป็นทั้งศิลปินและนักวิทยาศาสตร์ไปพร้อมๆ กัน ดังนั้นแผนกวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จึงได้กำหนดให้นักศึกษาต้องเรียนในรายวิชาภาพพิมพ์ทุกคน

แต่ว่าในสภาพปัจจุบันพบว่าการเรียนการสอนวิชาศิลปะยังคงมีปัญหาอยู่หลายประการ ดังเช่น นักศึกษาขาดการค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม ขาดความกระตือรือร้นในการเรียนและขาดการวิพากษ์วิจารณ์และซักถาม ด้านสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ พบว่า ห้องเรียนศิลปะภาคปฏิบัติไม่เพียงพอกับความต้องการในการจัดการเรียนการสอน ขาดการสนับสนุนทางด้านงบประมาณ การสร้างสื่อการสอน วิธีการสอนของอาจารย์ควรปรับปรุงให้น่าสนใจและทันสมัยอยู่เสมอ และควรคำนึงถึงปัญหาด้านความแตกต่างกันทางด้านความรู้และพื้นฐานทางศิลปะของผู้เรียน ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาการทางทักษะ ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้นให้เกิดการปฏิบัติจริง ให้ผู้เรียนสามารถอธิบายและปฏิบัติการใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์อย่างมีคุณภาพ (สมาพร คล้ายวิเชียร, 2545:6-7) ในขณะที่นักศึกษาศิลปะนั้นขาดทักษะในการค้นคว้า ไม่สามารถถ่ายทอดกระบวนการทางความคิดของตนเองได้ (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2545)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจนำรูปแบบการเรียนการสอนโมเดลซิปปาที่มีรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาผู้เรียนควบคู่ไปกับการมีทักษะและกระบวนการ มาทดลองสอนในรายวิชาภาพพิมพ์ซึ่งเปิดสอนเป็นวิชาบังคับเอกในแผนกวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อศึกษาถึงความถนัดทางศิลปะ ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์และความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรมของนักศึกษา เนื่องจากความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรมมีความสำคัญต่อศิลปศึกษาไม่แพ้ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ ดังที่ วิเชียร เกตุสิงห์

Prince of Songkla University Pattani Campus

(2524) ได้กล่าวว่า ความสามารถด้านเหตุผลเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการเรียนทุกชนิดของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเรื่องการตัดสินใจ ซึ่งวิชาศิลปศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่จำเป็นต้องใช้ความสามารถในด้านการตัดสินใจทางความงามเป็นอย่างยิ่ง นอกจากความสามารถด้านมิติสัมพันธ์และเหตุผลเชิงนามธรรมนั้นมีความสัมพันธ์กับการเรียนศิลปศึกษาแล้ว ยังพบว่าความถนัดทางศิลปะเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเรียนศิลปะอีกด้วย โดยมีปัจจัยสำคัญ คือ ความสามารถด้านการตัดสินใจเชิงสุนทรียะ(Aesthetic Judgement) (ประชุมสุข อาชวอำรุง และคณะ, 2519:360) ซึ่งสอดคล้องกับ จอร์แดน (Jordan) ที่กล่าวว่าความถนัดทางศิลปะสามารถวัดได้จากความซาบซึ้งในศิลปะ โดยใช้แบบทดสอบการตัดสินใจเชิงสุนทรียะเป็นเครื่องมือในการวัด (Jordan, A.m., 1953)

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการสอนวิชาภาพพิมพ์โดยใช้โมเดลซิปปาที่มีต่อความถนัดทางศิลปะ ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ และความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม ของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

3. สมมติฐานในการวิจัย

นักศึกษาจะมีความถนัดทางศิลปะ ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ และความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม ในวิชาภาพพิมพ์สูงขึ้น หลังจากที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนโมเดลซิปปา โดยตั้งระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แผนการทดลองที่เรียกว่า Single Group Pretest-Posttest Design ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเดียว (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2536)

4.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาแผนกวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่เรียนวิชาภาพพิมพ์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 15 คน

4.2 ตัวแปรในการวิจัย ประกอบด้วย

4.2.1 ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการสอนซิปปา

4.2.2 ตัวแปรตาม คือ ความถนัดทางศิลปะ ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ และความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม

Prince of Songkla University Pattani Campus

4.3 เนื้อหาในบทเรียนที่นำมาศึกษาผลของการสอนแบบซิปปาในครั้งนี้ คือ เรื่องภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) ใช้เวลาในการสอน 8 สัปดาห์ ๆ ละ 3 ชั่วโมง

5. คำจำกัดความในการวิจัย

5.1 โมเดลซิปปา (CIPPA) หมายถึง ลักษณะการเรียนการสอน 5 หลัก ซึ่งนำเสนอโดย ทิศนา แขมมณี ได้แก่

5.1.1 C (Construct) หมายถึง หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนสร้างและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง

5.1.2 I (Interaction) หมายถึง หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งอื่นๆ หรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว

5.1.3 P (Physical Participation) หมายถึง หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสทำกิจกรรมในลักษณะต่างๆ ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางกาย

5.1.4 P (Process Learning) หมายถึง หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้กระบวนการต่างๆ เช่น กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการศึกษาด้วยตนเอง กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแก้ปัญหา เป็นต้น

5.1.5 A (Application) หมายถึง หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นำความรู้ที่ได้เรียนไปประยุกต์ใช้

5.2 วิชาภาพพิมพ์ หมายถึง วิชา 277-302 ภาพพิมพ์ ซึ่งเป็นวิชาเอกบังคับของนักศึกษาวิชาเอกศิลปศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

5.3 นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

5.4 ความถนัดทางศิลปะ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ และตัดสินใจเชิงความงามได้อย่างถูกต้อง โดยอาศัยหลักการทางศิลปะ คือ ความมีเอกภาพ (Unity) สัดส่วน (Proportion) รูปร่าง (Shape) พื้นที่ว่าง (Space) มิติ (Dimension) ความกลมกลืน (Harmony)

Prince of Songkla University Pattani Campus

5.5 ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการสร้างมโนภาพเกี่ยวกับส่วนประกอบต่างๆ เมื่อแยกออกจากกัน และมองเห็นเค้าโครงสร้างเมื่อนำส่วนต่างๆ มาประกอบกัน รวมถึงทิศทางของวัตถุหรือสิ่งของที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

5.6 ความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม หมายถึง ความสามารถในการรับรู้และสร้างมโนภาพ จากการเปรียบเทียบของหลายสิ่งว่ามีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะสัญลักษณ์ หรือนามธรรมอย่างไร

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทำให้ทราบถึงผลการสอนรายวิชาภาพพิมพ์ โดยใช้แนวการสอนแบบซิปปาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

6.2 เป็นแนวทางสำหรับครูศิลปะที่สนใจนำรูปแบบการสอนโมเดลซิปปาไปใช้ในวิชาภาพพิมพ์และวิชาอื่นๆ

Prince of Songkla University Pattani Campus